

Op bizonjacht

De staat met de gigantische presidentenhoofden uitgehouwen in een

Duizenden hoeven daveren over de prairie, eens eigendom van de trotse Lakota-indianen. Onze pickup slingert weg en weer over de gortdroge vlakke en weet op een haar na een bizon van zo'n 800 kilogram te ontwijken. De actie is overweldigend, het stof dwarrelt alle kanten op. Vanop de heuvels rondom ons worden we aangemoedigd door tienduizenden kijklustigen. De Buffalo Roundup eind september is hét event van het jaar in Zuid-Dakota, de Mount Rushmorestaat.

Gouverneur Dennis Daugaard is een genereus man. We zijn – samen met journalisten uit alle hoeken van de wereld – te gast als VIP op de 46ste Buffalo Roundup. Hij maakt van de gelegenheid gebruik om enkele hoogtepunten van zijn – relatief onbekende – staat in de verf te zetten. Een gelegenheid die we met beide handen aangrijpen. Hoewel onbekend? Zuid-Dakota ken je waarschijnlijk van Mount Rushmore. Canvaskijkers kennen de staat dan weer van de briljante serie Deadwood. De slag bij Wounded Knee zal historici ongetwijfeld een belletje doen rinkelen. En we kunnen wel nog even doorgaan.

HEL VAN DANTE

Bomen toeien zich met herfstkleuren, de highway ligt er smetteloos

bij. In Amerika kan je uren rijden zonder dat het ook maar één seconde begint te vervelen. Hoewel Pierre, de hoofdstad van Zuid-Dakota, een eigen luchthaven heeft, stomen wij vanuit Denver, de hoofdstad van Colorado, naar boven. Een 'ritje' van pakweg tien uur.

Onder een stralende nazomerzon, jawel een 'indian summer', komen we aan in de Badlands. "Een geologisch wonder", noemen ze dat hier. Een labyrint van scherpgepunte rotsen en diepe kloven. Ik denk spontaan aan de hel van Dante terwijl de zon langzaam wegzakt achter de horizon. Het wordt een korte nacht, want de volgende ochtend – de omstandigheden blijken ideaal – gaan we in het Badlands Nationaal Park kijken naar de opkomende zon om 6.30 uur. Het is ijskoud, maar de eerste zonnestralen die door de rotsen heen pieken, maken veel goed.

VRIENDEN VAN TOM SELLECK

Ontbijten doen we in de Wall Drug, 'America's Favourite Roadside Attraction', een gigantische winkel waar ze echt alles hebben, en 'wereldberoemd' om zijn donuts. Een buffet om U tegen te zeggen, lacht ons toe. Amerikanen eten veel, dat wordt ons de komende dagen wel duidelijk.

In Spearfish, een stadje waar alles om het vissen draait, doen we een lokale brouwerij aan. Als de uitbater hoort dat we Belgen zijn, worden

we meteen tot zijn beste vrienden gerekend. Belgische bieren zijn hot in Amerika. Hoewel de 11th Hour IPA van de Crow Peak Brewing Company best naast onze betere bieren mag staan. In de oude forenlkwekerij van Spearfish staat authenticiteit voorop. De hele site straalt een ongekennde rust uit. De pioniers – de eerste kolonisten – hadden het niet gemakkelijk hun plaats in deze ruwe omgeving te vinden. Komt nog bij dat ze het al snel aan de stok hadden met de anders vredelievende indianen. De geschiedenis van deze pioniers wordt rijkelijk belicht in het 'High Plains Western Heritage Center' in Spearfish. Aanrader voor wie van Tom Selleck houdt...

PUUR ZOTTEKESWERK

In de Spearfish Canyon, het begin van de Black Hills, krijgen we enkele kleurrijke watervallen voor de kiezen. In deze canyon zie je zelfs nog het originele treinspoor uit 1893. Een twee uur durende rit langs uitgestrekte muren, door verlaten pioniersdorpjes en balancerend boven verraderlijke ravijnen

brenkt ons tot het hart van het Custer Nationaal Park (zie kader). Onze lodge, de Game Lodge, was in de jaren twintig van de vorige eeuw het vakantieverblijf van voormalig president Calvin Coolidge. De tijd is er blijven stilstaan. We kunnen ons zo de grote heren met hun nog grotere geweren voor de geest halen. De grote heren zijn verdwenen, alsook de grote geweren. Alle wild in het park wordt nu beschermd.

Na een heerlijke nachtrust wachten ons een aantal grootse monumenten. Eerste is de Crazy Horse Memorial. Monumentaal en tegelijk zottekeswerk. De geschildte beeldhouwer Korczak Ziolkowski begon er in 1948 aan, als eerbetoon aan het negentiende eeuwse Lakotastamhoofd Crazy Horse. Als het 195 meter lange en 172 meter hoge beeld af is, zal het Crazy Horse voorstellen op een galopperend paard. Ziolkowski's hele gezin werkt verder aan vaders project. "Maar", zegt zijn weduwe Ruth, "eigenlijk is het niet de bedoeling dat het beeld echt af geraakt. Het werk is een 'never-ending story'."

Invloed van Kevin Costner

'Dances with Wolves', de met zeven Oscars bekroonde film van Kevin Costner uit 1990, speelt zich af in Zuid-Dakota. De Lakota-indianen spelen er zelfs een hoofdrol in. Costner was zo gecharmeerd door de regio – "These Black Hills gave me the feeling I was a part of history" – dat hij besloot om niet ver van Deadwood, op een hoger gelegen (heilige?) heuvel een bezoekerscentrum op te richten. Hij doopte het museum 'Tatanka' – Lakota voor 'bizon'. Tatanka: Story of the Bison is volledig gewijd aan de nauwe band tussen de Indianen en de bizons. Het bezoekerscentrum van Costner is een van de weinige plekken waar de pioniers nu eens niet als helden worden bezongen, maar veeleer als kraapuul van de ergste soort. Maak zelf maar uit wie gelijk heeft.

Van boven naar onder :

Het hoofd van Lakota-opperhoofd Crazy Horse is na jaren noest kappen bijna af.

Het keukengerief van de eerste pioniers in de Black Hills.

Rushmore Mountain : Ex-president Abraham Lincoln kijkt uit over Zuid-Dakota.

Jaarlijks krijgen slechts honderd uitverkoren ruiters de eer de bizons samen te drijven tijdens de Buffalo Roundup.

In Zuid-Dakota

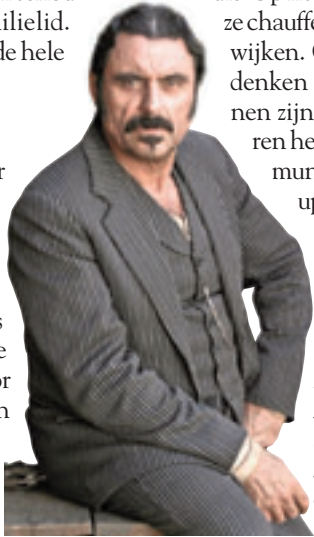
rots heeft het wel voor bijzondere tradities

STAANDE OVATIE

Na een ontspannende rit in een authentieke stoomtrein uit 1880 gaat het richting Mount Rushmore, het 'shrine of Democracy' van de Verenigde Staten. Vier ex-presidenten (George Washington, Thomas Jefferson, Theodore Roosevelt en Abraham Lincoln) kijken vanop de heuveltop naar je toe. De vier symboliseren de start en de groei van de Verenigde Staten. Het monument is uitgegroeid tot dé bedevaartplaats voor Amerikanen. Een nuchtere Europeaan zal enkel de grandeur van het monument aanschouwen. Voor een Amerikaan staat het monument symbool voor heel wat meer. De avondceremonie grift in de ziel. Veteranen en actieve soldaten uit het talrijk opgekomen publiek krijgen vooraan op het podium een minutenlange staande ovatie. De groet aan de vlag duurt eindeloos. Bizar! Als onze jongens terugkomen uit Afghanistan wacht hen enkel een stille handdruk van een hogere officier of een schouderklopje van een familielid. Hier, in Amerika, leeft de hele natie mee.

ADRENALINESTOOT

De grote dag, Le Jour J. 5.30 uur in de veel te vroege morgen en de Game Lodge bruist van het leven. Gouverneur Dugaard straalt, dit is immers de belangrijkste pr-dag van het jaar voor de republiek. In een lange colonne worden we naar de 'corral' – de kraal – gereden waar de bizonen zullen wor-

Ian MacShane alias Al Swearingen belichaamt in de serie Deadwood de wetteloosheid.

den samengedreven. In deze corral worden alle 1300 bizonen van het park gecheckt op ziektes, gebrandmerkt en geïnspecteerd.

Ruiters bestijgen hun paarden, een 25-tal pick up trucks worden volgeladen met mensen, op de heuvels rondom de corral verzamelen zich duidende kijklustigen. Wij zijn er klaar voor. In een kalm tempo rijden we door over de grazige heuvels. De paarden rijden ver voorop. Zij jagen de bizonen richting de trucks, waarna wij – ja, wij! – de dieren begeleiden tot de corrals. In de verte horen we gedreun. De radio begint te kreunen. De chauffeur wrijft zich in de handen. Het spel kan beginnen. Nooit gedacht dat dit zo'n adrenalinestoot zou geven. 'Jieha', giert de cowboy-journalist uit Nevada naast me als een grote kudde bizonen zich bovenaan de heuvel vertoont. We slaan van links naar rechts in de pick up die met een rotvaart over de heuvel dendert. De dieren komen recht onze richting uit. Op het nippertje weet onze chauffeur een kolos te ontwijken. Geen tijd om na te denken over wat had kunnen zijn. De opgefokte dieren hebben het op ons gemunt. Een andere pick up snelt ons te hulp. De menigte op de heuvels moedigt ons aan met hoorbare strijdkreten.

Tien minuten denderende actie en dan is het voorbij, even plots als het begonnen is. De beesten staan na te hijgen in hun corral. Wij reppen ons naar de drankstand om het stof weg te spoelen.

WETTELOOSHEID

Wij hebben ons werk 'gedaan', de dierenartsen nemen het van over. We vertrekken naar Deadwood, bekend van de gelijknamige serie. In dit stadje was wetteloosheid troef tijdens de pioniersjaren. Een leven was hier evenveel waard als een fles whiskey. De outlaws hadden het hier voor het zeggen. Er werd gretig gegokt en prostitutie was er toegelaten tot in de jaren tachtig van de twintigste eeuw. Om maar te zeggen...

Weg zijn de trotse goudzoekers. In de plaats zie je schreeuwerige reclames die de herinneringen van weleer proberen op te roepen. Maar wie verder kijkt dan de kitsch, ziet toch een stad met allure. Een stad die een sterk verleden op zijn schouders torst. In de saloon Number Ten waar Wild Bill Hickock werd doodgeschoten hangt het vol memorabilia van deze revolverheld. Bovenaan het historische kerkhof van Deadwood ligt de tombe van sheriff Seth Bullock die met de moed der wanhoop de pioniers in het gareel probeerde te houden. In elke saloon hangen oude vergeelde foto's van een Deadwood met modderige straten, mannen en vrouwen met uitgebluste blik en de handen vol goudzoekersmateriaal. Deadwood moet je beleven, een dag en een nacht, de saloons en casino's sluiten er nooit.

(Marijn Follebout/foto maf)

Wandelen tussen bizonen

In de begindagen van de Verenigde Staten liepen zo'n 30 miljoen bizonen over de Grote Vlakten van Noord-Amerika. Tegen het eind van de negentiende eeuw bleven er minder dan 1000 over. Een intensief kweekprogramma heeft er voor gezorgd dat er nu wereldwijd zo'n 30.000 bizonen te vinden zijn. In het Custer Nationaal park in Zuid-Dakota grazen 1.300 bizonen vredig op een oppervlakte van zo'n 287 vierkante kilometer. Toeristen kunnen er vrij rondwandelen, maar worden geadviseerd op veilige afstand van de kolossen te blijven. Bizonen zijn niet meteen agressief, maar als je er toch één begint te stangen, weet dan dat hij gemakkelijk een snelheid van 50 kilometer per uur haalt. Een wandeling in het woeste en tegelijk vre-

dige landschap is een echte aanrader. Alle wandelingen zijn goed bewegwijzerd, maar je kan ook een gids meevragen. In het park kan je trouwens ook een begeleide wildsafari doen met een jeep of een heuse tocht per paard. Net buiten het park is ook een machtige grot, de Rushmore Cave, te bezichtigen. (maf)

Bizonen zijn niet agressief, maar je moet ze niet beginnen stangen.

Praktisch

- ➔ Wij vlogen met American Airlines vanuit Brussel via Chicago naar Denver. In Denver huurden we een auto bij Alamo. De rit tot in Zuid Dakota neemt ongeveer tien uur in beslag. Je kan vanuit Chicago ook meermaals per dag rechtstreeks op Rapid City of Pierre vliegen.
- ➔ Alle info om je trip naar Zuid-Dakota te plannen, vind je op www.travelSD.com